

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من میباد
بدین بوم ویر زنده یک تن میباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Satire

طنز

دپلوم انجنیر خلیل الله معروفی
برلین - ۵ اگست ۲۰۱۶

"شکاره تازی میکنه و خوشالیشه کُته!!!"

جوابکی به "قیس جان کبیر"

باز یکی از ضرب المثلهای مشهور کابلی را عنوان مقاله ساختم، که با گویائی و نافذ بودن خود روی صدها و هزاران استدلال منطقی را می شویید. ولی اول به اول مثل را به حساب املائی ادبی بیآورم، تا هرگونه سوء قرائت را منتفی بسازد:

«شکار را تازی می کند و خوشحالیش را کُته!!!»

"تازی" را همه می شناسیم، که همان "سگ مشهور تیزتگ زیبا و باریک اندام شکاری" ست، که منشأ آن حوالی "غزنی" را شناخته اند. این سگ در تمام دنیا به نام افغانستان ثبت شده است، چنان که آن را در زبان انگریزی Afghan Hound گویند، در زبان المانی Afghanscher Windhund و مختصراً Afghane و در زبان چکی Afghánský chrt. این سگ باهنر بادپای، که باد هم به پایش نمی رسد، در

ابتداء مورد توجه شکارچیان و بالخاصه شکارچیان فرنگی بوده است، که به خاطر زیبایی و اندام دلربای خود، اینک در دل مالکان سگهای خانگی هم جای گرفته، ولی به خاطر قیمت گران و نگهداری گرانتر از آن، هرکس قدرت خرید و نگهداری آن را ندارد. همین سگ در مسابقات زیبایی، باربار مقام اول را در جهان احراز کرده است، و چه خوب است، که افغانستان مظلوم لااقل از یک درک حائز مقام اول در عالم است. متأسفانه که نسل اصیل این سگ در خود افغانستان منقرض گشته است؛ و اگر فرنگیها و اروپائیان در حفظ اصالت و پرورشش نمی کوشیدند، شاید اینک از آن اثری باقی نمی ماند....

از نگاه ساخت لغوی باید گفته شود، که این اسم در ابتداء "سگ تازی" بوده است که بعد "صفت" جانشین "صفت و موصوف" گشته و نام "تازی" به تنهایی علم گردیده است. "تازی" منسوب به "تاز" است، که ریشه مضارع از "تاختن" است و "تازی"؛ یعنی "تازنده" - "صفت فاعلی" از مصدر "تاختن".

حضرت سعدی در گلستان فرماید:

ای که بر مرکب^۱ تازنده سواری، هُش دار
که خر بارکش سوخته، در آب و گل است

در بیت سعدی مراد از "مرکب"، "اسب" است؛ به خلاف تداول امروزی در وطن ما، که آن را مُعادل "خر" و "الاغ" ساخته اند.

در مورد "تازی" این همه گپ زده شد، و حالا نوبتِ "کُته" است، و ببینیم که کمال او در کجاست؟؟؟
"کُته" یا "سگ کُته" یا "کُته سگ"، سگ رمه را گویند، که هنرش در "غوزدن" و "غووس کردن" - و بالوسيله سمال کردن و حفاظت رمه گوسپند و بز - مجسم می گردد، ورنه ازین سگ "بی هنر" دیگر هیچ هنری ساخته نیست!!!

ضرب المثل عنوانی، خود گویا ست و احتیاجی به شرح و تفسیر ندارد، مگر به خالق آن باید آفرین گفت، که با چه فارمولبندی فنانه و سحرآسا مطلب را افاده می کند!!!

دوستان تلفون کردند، که "قیس جان کبیر" در دریچه ابراز نظر وبسایت "افغان جرمن آنلاین" خود، باز بی انضباطی کرده است!!!

رفتم و نوشته ای را که از قلم مُحَرَّرانِ "قیس جان کبیر" به تاریخ دوم آگست ۲۰۱۶ درج آن دریچه شده بو، خواندم. و می دانید، که عکس العمل در برابر این نوشته منسوب به "قیس جان کبیر" چه بود؟؟؟
عکس العمل ناخواگام همین مثل بود، که فی الفور در ذهنم خطور کرد و اینک عنوان مقالش ساختم. چون خوشحالی "قیس جان کبیر" شبیه خوشحالی همان "کُته" است، که از هنر منشیان ماده و نرِ "تازی" خود به وجد آمده است!!!

^۱ "مرکب": (بر وزن "مکتب") از نگاه صرف عربی و اصلاً، ظرف مکان و "جای رُکوب" است، - و چنان که دانیم "رکوب" در معنای "سوار شدن" است - که به حیث اسم مفعول و در معنای "مرکوب" استعمال می گردد.

مصراع دوم بیت را این طور هم آورده اند:

که خر خارکش مسکین در آب و گل است

"قیس جان کبیر"!!!

غره بدین مباحث، که به نامت مقالاتی و نوشته هائی ثبت می گردد، چون تو عزیزِ "قابلِ ترحم" قادر نیستی، که حتی یک جمله عادی را هم به "دری" و یا "پشتو" بنویسی و آگاهان و بالخاصه منشی های ماده و نرت، این نکته را خوب می دانند!!!
گفته اند، که :

«پیش همه پنج و پیش صاحب پنج، هم پنج!!!»

اگر تمام جهان باور کند، که "قیس جان" مقالات و نوشته های منسوب به خود را، خودش می نویسد، منشیان "ماده و نر" او مگر حقایق پشت پرده را خوب می دانند!!!
می بینیم، که دست "قیس جان کبیر" زیر سنگ منشی هایش آمده است، و منشی های "تازنده اش" هم این نکته را به نکوئی دریافته و "آسیای سرچپه" را بر سرش می گردانند و می چرخانند!!!
و باز به مردم کابلجان پناه ببرم، که مدام گفته اند:

خودکده را نه دری س و نه درمانی!!!

(خودکرده را نه دردی ست و نه درمانی!!!)

و وا به جان "قیس جان کبیر"، که در جان جور خود، شاخک شانده و "منشیان تازی" را در استخدام خود آورده است!!!